

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.11.2022. – 11.11.2022.

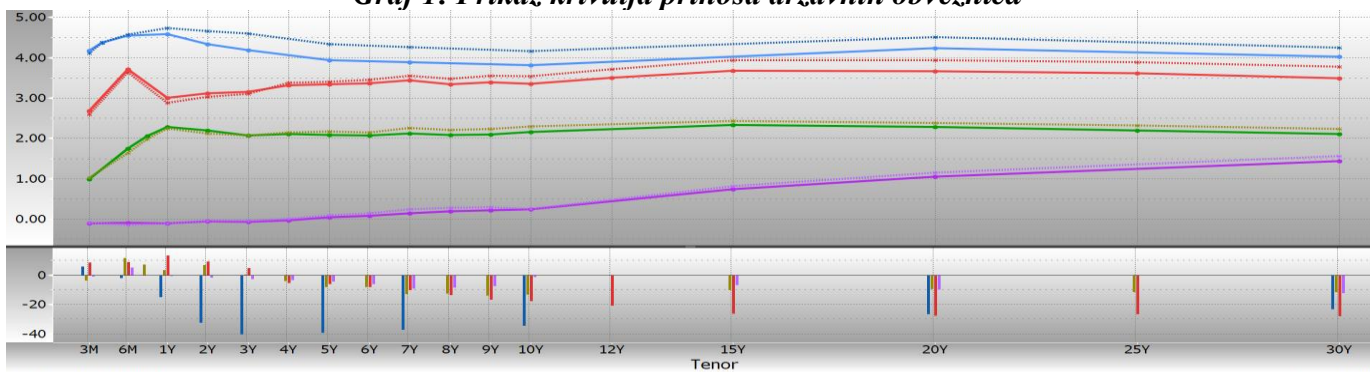
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	4.11.22	11.11.22	4.11.22	11.11.22	4.11.22	11.11.22	4.11.22	11.11.22
2 godine	2.13	2.21	4.66	4.33	3.07	3.17	-0.04	-0.06
5 godina	2.17	2.09	4.33	3.94	3.43	3.37	0.10	0.05
10 godina	2.30	2.16	4.16	3.81	3.54	3.36	0.26	0.24

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.11.22	11.11.22	
3 mjeseca	1.057	1.063	↗
6 mjeseci	1.630	1.746	↗
1 godina	2.274	2.330	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.11.2022. godine (pune linije) i 04.11.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prethodne sedmice prinosi obveznica su nastavili da bilježe volatilna kretanja, a najveće promjene su zabilježene krajem sedmice kada su objavljeni podaci za inflaciju u SAD. Pad indeksa potrošačkih cijena u SAD uticao je na smanjenje očekivanja vezano za nastavak agresivnog pristupa povećanja kamatnih stopa Fedu. Na sedmičnom nivou prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone kraćeg roka dospijeća su uglavnom povećani, dok su prinosi obveznica duže ročnosti smanjeni. Tako je kod dvogodišnjih njemačkih obveznica zabilježen rast prinosa za 8 baznih poena, dok je kod petogodišnjih i desetogodišnjih obveznica došlo do pada prinosa za 9, odnosno za 13,5 baznih poena. Prinosi italijanskih obveznica su smanjeni duž cijele krive, a najveće promjene od 24 do 26 baznih poena zabilježene su kod obveznica dospijeća 5 i 10 godina. Prema izjavama zvaničnika ECB tokom protekle sedmice još uvijek nije isključen nastavak povećanja kamatnih stopa, ali su zvaničnici bili suzdržani da potvrde da li će obim povećanja od 75 baznih poena biti nastavljen na posljednjoj ovogodišnjoj sjednici. Uglavnom su se pozivali na zvanični stav ECB sa oktobarske sjednice da će naredna povećanja kamatnih stopa najviše da zavise od aktuelnih ekonomskih podataka. ECB je odlučila da poveća ograničenje koje se odnosi na nivo obveznica koje centralne banke u eurozoni mogu pozajmiti za gotovinski kolateral na 250 milijardi EUR sa dosadašnjih 150 milijardi EUR. Ova odluka, prema navodima člana IV ECB Schnabel, predstavlja

mjeru predostrožnosti da bi se ublažio nedostatak kolaterala i podržalo funkcionisanje tržišta krajem godine.

Prema prognozama Evropske komisije, objavljenim na kraju sedmice, ekonomija eurozone će u tekućoj godini zabilježiti rast od 3,2% (ranije očekivano 2,7%), dok će u narednoj godini zabilježiti rast od samo 0,3%, što predstavlja znato brži pad u odnosu na prethodne prognoze (1,4%). Ponovni oporavak rasta GDP-a na 1,5% se očekuje u 2024. godini. Sada se očekuje da će ekonomija u posljednjem kvartalu ove godine zabilježiti kontrakciju i da će nastaviti da se smanjuje u I kvartalu 2023. godine, uglavnom kao rezultat naglog rasta cijena energenata. Ipak, osim očekivanja dva negativna kvartalna rasta, što predstavlja tehničku recesiju, ove prognoze pokazuju da se ne očekuje da će u eurozoni stopa nezaposlenosti, ukupan deficit i dug ili bilans tekućeg računa znatno, ako ikako, biti pogoršani. Za nezaposlenost se očekuje rast na 7,2% u 2023. godini sa 6,8% u ovoj godini, te ponovni pad na 7,0% u 2024. godini. Istovremeno za inflaciju, koja će i dalje biti visoka, ipak se očekuje pad na 6,1% u 2023. godini sa ovogodišnjih 8,5%, a dodatno smanjenje na 2,6% se očekuje u 2024. godini.

Inflatorna očekivanja potrošača u eurozoni za inflaciju tokom narednih 12 mjeseci su povećana na 5,1% u septembru sa 5,0%, koliko su iznosila u augustu. Srednjoročna očekivanja za inflaciju za naredne 3 godine su ostala nepromijenjena na nivou od 3%. Istovremeno, očekivanja ekonomskog rasta za narednih 12 mjeseci su smanjena na -2,4% sa ranijih -1,7%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SEP	-1,1%	-0,6%	-1,4%
2.	Maloprodaja – Italija (G/G)	SEP	-	4,1%	4,4%
3.	Trgovinski bilans – Portugal (u milijardama EUR)	SEP	-	-2,7	-3,38
4.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	SEP	-14,65	-17,50	-15,30
5.	Bilans tekućeg računa – Francuska (u milijardama EUR)	SEP	-	-7,3	-5,9
6.	Bilans tekućeg računa – Njemačka (u milijardama EUR)	SEP	-	14,8	0,9
7.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	SEP	-	28,8%	7,3%
8.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	SEP	-	4,0%	2,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	SEP	-	6,9%	9,4%
10.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	SEP	1,0%	-0,5%	2,9%
11.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	SEP	-	-1,1%	3,9%
12.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	SEP	-	19,6%	27,5%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	SEP	-	4,6%	5,4%
14.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	OKT	11,6%	11,6%	10,9%
15.	Stopa inflacije – Holandija (final.)	OKT	16,8%	16,8%	17,1%
16.	Stopa inflacije – Irska (final.)	OKT	9,5%	9,4%	8,6%
17.	Stopa inflacije – Grčka	OKT	-	9,5%	12,1%
18.	Stopa inflacije – Portugal (final.)	OKT	10,7%	10,6%	9,8%

SAD

Prinosi na američke državne obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje između 33 i 39 baznih poena, a koje je rezultat objavljivanja podatka o stopi inflacije u SAD. Naime, **indeks potrošačkih cijena u oktobru je smanjen na 7,7% sa 8,2% iz prethodnog mjeseca, što je podatak ispod očekivanih 7,9%**. U istom mjesecu indeks potrošačkih cijena, koji isključuje cijene hrane i energije je smanjen na 6,3% sa 6,6%, a što takođe predstavlja veći pad od očekivanog (6,5%). Veći pad inflacije u odnosu na očekivanja predstavlja nadu da najbrži rast cijena u posljednje četiri decenije usporava, a što bi moglo zvaničnicima Feda dati mogućnost da uspore sa velikim povećanjima kamatnih stopa u naredom periodu.

Predsjednik Feda iz Ričmonda Barkin je istakao da će Fed učiniti sve što je potrebno da inflaciju vrati na ciljani nivo od 2%, te neće čekati da se stvari „riješe u svoje vrijeme“. Barkin je istakao da bi spor povratak inflacije na normalne nivoe mogao ugroziti stabilnost inflatornih očekivanja. Predsjednik Feda iz Njujorka Williams je naveo da je relativna stabilnost dugoročnih inflatornih očekivanja dobra vijest, jer Fed nastavlja da radi na tome da se cjenovni pritisci vrate na poželjne nivoe. Predsjednik Feda iz Filadelfije Harker je izjavio da u narednim mjesecima, u svjetlu poduzetog kumulativnog pooštavanja

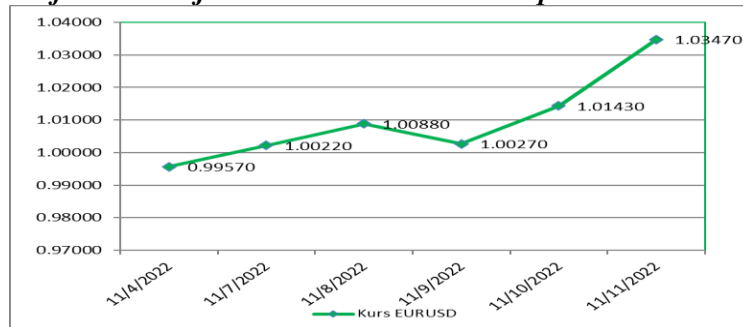
monetarne politike, očekuje da će usporiti tempo povećanja kamatnih stopa kako se približavaju dovoljno restriktivnom stavu, ali i da prelazak povećanja kamatne stope sa 75 baznih poena na 50 baznih poena u narednim mjesecima i dalje predstavlja značajnu akciju.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G)	OKT	7,9%	7,7%	8,2%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	OKT	6,5%	6,3%	6,6%
3.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	4. NOV	-	-0,1%	-0,5%
4.	Veleprodajne zalihe (M/M) F	SEP	0,8%	0,6%	1,4%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposelnih za pomoć	5. NOV	220.000	225.000	218.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. OKT	1.492.000	1.493.000	1.487.000
7.	Budžetski deficit (u mlrd USD)	OKT	-90,0	-87,8	-165,1
8.	Indeks povjerenja – Univ. iz Mičigena P	NOV	59,5	54,7	59,9

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 0,9957 na nivo od 1,0347 (najviši nivo od početka jula ove godine).

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je, prema preliminarnim podacima za III kvartal, zabilježila kontrakciju, što je protumačeno kao početak dugotrajne recesije. BoE je tokom prošle sedmice saopštila da će ekonomija utonuti u recesiju koja će potrajati dvije godine ukoliko kamatne stope budu povećane u onoj mjeri koliko ekonomisti očekuju. Čak i bez daljeg rasta kamatnih stopa, ekonomija će utonuti u recesiju u narednih pet ili šest kvartala, odnosno do kraja 2023. godine. Guverner BoE Bailey je izjavio da će naponi koji su usmjereni ka obuzdavanju inflacije vjerovatno potrajati između 18 do 24 mjeseca, te je dodao da je „inflacija značajno iznad nivoa gdje BoE želi da bude”. Bailey je takođe istakao da je dalje povećanje kamatnih stopa u narednim mjesecima izvjesno, ali se nada da će inflacija dosegnuti vrhunac tokom zime. Prema navodima dva nezvanična izvora, koja su bliska sa radom Vlade, ministar finansija Velike Britanije Hunt će nastojati da popuni manjak od 50 milijardi GBP u javnim finansijama zemlje kroz smanjenje potrošnje za oko 30 milijardi GBP, dok se ostalih 20 milijardi GBP namjerava osigurati kroz rast poreza. Hunt će predstaviti fiskalni plan 17. novembra, a za cilj će imati obnavljanje povjerenje u finansijsko tržište nakon što je plan smanjenja poreza njegovog prethodnika Kwartenga od 23. septembra uticao da funta snažno oslabi na rekordno niske nivoe u odnosu na dolar, dok je, sa druge strane, doveo do toga da Liz Truss podnese ostavku na poziciju premijera.

Financial Conduct Authority je objavio da banke u Velikoj Britaniji slabije prenose rast kamatnih stopa na štedne račune, te bi štediša trebalo da razmotre okretanje ka drugim kreditorima. Banke su vrlo brzo prenijele rast kamatnih stopa na hipotekarne kredite, odnosno na hipoteke svojih klijenata, ali i štediša žele bolje kamatne stope nakon dugogodišnjih rekordno niskih kamatnih stopa.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	GDP (Q/Q) P	III kvartal	-0,5%	-0,2%	0,2%
2.	Lična potrošnja (Q/Q) P	III kvartal	-0,5%	-0,5%	0,1%
3.	Potrošnja Vlade (Q/Q) P	III kvartal	-0,1%	1,3%	-1,5%
4.	Izvoz (Q/Q) P	III kvartal	4,4%	8,0%	3,6%
5.	Uvoz (Q/Q) P	III kvartal	-1,3%	-3,2%	-1,5%
6.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SEP	-4,4%	-3,1%	-4,3%
7.	Prerađivački sektor (G/G)	SEP	-6,6%	-5,8%	-6,2%
8.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	SEP	-18,600	15,656	-17,177

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,87566 na nivo od 0,87462. GBP je snažno aprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,1379 na nivo od 1,1830.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je prilikom obraćanja u Parlamentu izjavio da će bilo koja buduća debata o napuštanju ultraekspanzivne monetarne politike biti usmjerena na tempo povećanja kratkoročnih kamatnih stopa i prilagođavanja u masivnom bilansu BoJ. Ovom prilikom Kuroda je odbacio šansu za povećanje kamatne stope u srednjem roku, te naglasio da BoJ mora nastaviti da podstiče krhki ekonomski oporavak ekspanzivnom monetarnom politikom. BoJ treba redefinisati inflatorni cilj, te postepeno ukidati radikalnu politiku ograničenja prinosa kako bi ublažila rastuće troškove produženog monetarnog popuštanja, izjavio je Yuri Okina, član MPC BoE.

BoJ ostaje izuzetak u globalnom talasu centralnih banaka koje pooštavaju monetarnu politiku održavajući kontrolu krive prinosa, politiku prema kojoj vodi kratkoročne kamatne stope na -0,1% i ograničava prinos na 10-godišnje obveznice oko 0%. Negativna kratkoročna stopa i snažna odbrana limita prinosa od strane BoJ izazvali su kritike zbog promjene oblika krive prinosa i pada marži komercijalnih banaka. U međuvremenu, anketa Reutersa pokazala je da se očekuje da će temeljna stopa inflacije u Japanu dostići četrdesetogodišnji maksimum u oktobru, jer je slab JPY povećao troškove sirovina za kompanije. Kabinet premijera Kishida je odobrio drugi dodatni budžet u vrijednosti 29,1 biliona JPY (198,54 milijarde USD) u sklopu ekonomskog stimulativnog paketa za tekuću fiskalnu godinu. Većina sredstava će biti obezbjeđena kroz novo zaduživanje. Vlada planira da emituje uglavnom kratkoročne obveznice uz dospijee šest mjeseci, ali i obveznice koje dospijevaju do dvije godine.

Politika BoJ mogla bi postati najvažniji element u odlučivanju o kreditnoj sposobnosti Japana, saopšteno je iz S&P, sugerišući da bi Centralna banka mogla potaknuti prvu promjenu suverenog rejtinga zemlje u posljednjih nekoliko godina.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Potrošnja domaćinstva	SEP	2,6%	2,3%	5,1%
2.	Vodeći indeks P	SEP	97,8	97,4	101,3
3.	Koicidirajući indeks P	SEP	101,1	101,1	101,8
4.	Tekući račun (u mlrd JPY)	SEP	250,0	909,3	694,2
5.	Monetrani agregat M2 (G/G)	OKT	3,2%	3,1%	3,3%
6.	Monetrani agregat M3 (G/G)	OKT	2,8%	2,6%	2,8%
7.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	OKT	-	-5,4%	4,3%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 145,99 na nivo od 143,61. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 146,62 na nivo od 138,81.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 92,61 USD (93,01 EUR).

Početkom sedmice cijena nafte je blago smanjena pod uticajem zabrinutosti za tražnju iz Kine zbog stroge politike u vezi sa Covid19. Ipak, cijena se i dalje zadržala na nivou preko 90 USD po barelu jednim dijelom i zbog slabijeg USD. Do sredine sedmice cijena nafte je nastavila da se smanjuje uglavnom zbog pojačanog straha zbog recesije i pogoršanja stanja sa Covid19 u Kini, najvećem uvozniku nafte. Ovakve okolnosti su pojačale neizvjesnosti na strani tražnje za naftom, što je podsticalo pad cijene ovog energenta. Sredinom sedmice cijena nafte je smanjena i nakon što su objavljeni podaci o zalihama nafte u SAD koje su bile veće od očekivanja. Predsjednik IEA Fatih Birol je izjavio da bi OPEC+ možda trebalo da ponovo razmisli o odluci da smanji proizvodnju nafte za 2 miliona barela dnevno, jer takva odluka utiče na inflaciju i definitivno ne pomaže.

U četvrtak je cijena nafte blago povećana pod uticajem slabljenja USD, ali i nakon podataka o stanju inflacije u SAD, koji su imali veći uticaj na cijenu nafte u odnosu na zabrinutost za pad tražnje za ovim energentom od strane Kine. U petak je cijena nafte nastavila da se povećava za 3% dnevno nakon što je Kina olabavila Covid19 mjere za neke zemlje, pojačavajući nadu za poboljšanje ekonomskih aktivnosti i potražnje za naftom od strane Kine, najvećeg uvoznika nafte.

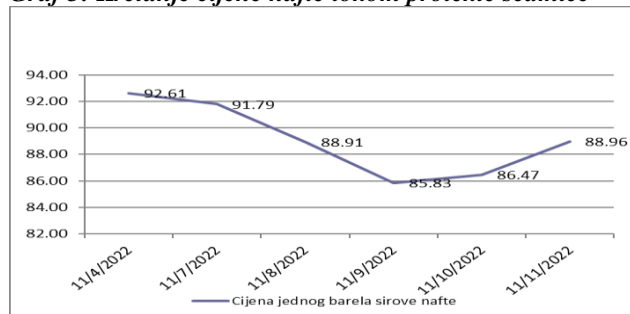
Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 88,96 USD (85,98 EUR), a u odnosu na prethodnu sedmicu cijena je smanjena za 3,94%.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.681,87 USD (EUR 1.689,13).

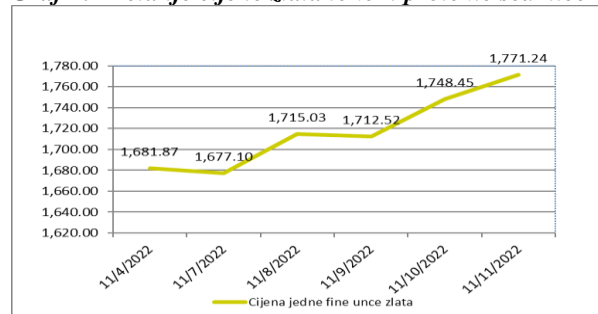
Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta. Početkom sedmice zabilježena je blaga promjena kako su pojedini investitori „zaključali profit“ nakon oštrog rasta na prethodnoj sesiji, dok tržišta očekuju podatke o inflaciji u SAD koji će biti objavljeni u ovoj sedmici, a koji bi mogli dati naznake o putu Fedovog povećanja kamatnih stopa. U narednim danima cijena zlata je uglavnom bila pod uticajima slabijeg USD, očekivanja podataka o inflaciji, te očekivanjima daljeg rasta kamatnih stopa od strane Fed-a. Podaci o inflaciji su objavljeni u četvrtak, a pokazali su da je inflacija oslabila, a što bi moglo zvaničnicima Fed-a dati mogućnost da uspore sa značajnim povećanjima kamatnih stopa. Pod uticajima ovih vijesti došlo je do rasta prinosa na državne obveznice u SAD, što je dalo podsticaj rastu cijene zlata. Pod uticajem ovih vijesti cijena je već u četvrtak zabilježila dnevni rast od 2%, a u petak je rast nastavljen, te je zabilježen dnevni rast od skoro 3%. Tokom trgovanja u petak cijena zlata je povećana na približno najveći nivo u posljednja tri mjeseca, te je probijen nivo od 1.770 USD po unci, što predstavlja najbolje sedmične performanse za zlato od jula 2020. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.771,24 USD (EUR 1.711,84). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 5,31%, što je najveći sedmični rast od jula 2020. godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.